

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година V.

У Новом Саду, 20. јуна 1882.

Бр. 18.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погоднишња. 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Währingerstrasse 9.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

КОЛАЈНА СВЕТОГ САВЕ.

Колајна светог Саве
Са зраком свога сјаја, —
— — — — —
Та то је дивна мис'о
Српског препорођаја!

Уме ли јоште ко
Замислит' лепше што,
Што шири српске груди,
Што нове снаге буди,
Што понос српском сину
Подиже у висину, —
Уме ли јоште ко
Замислит' лепше што!

Колајна светог Саве . . .
— — — — —

Осетиш таки мраве
Од пете па до главе, —
А сваки мрав ти гуди:
Труди се и ти труди!

Колајна светог Саве . . .
— — — — —

Србине драги брате,
Има ли веће дике,
Поноса већа за те?
Колајна светог Саве . . .

Дивна је мисо ова —
— — — — —
Само што није нова.

Доситеј, Вук и Његуш,
И многи српски див,
С колајне ове само
Остаће до век жив.

Колајна ова стара
Не треба лепши ков.
Колајна чиста жара
Не треба облик нов.
Многим ће јоште сјати
На левој страни јако,
Ал не на грудма споља,
Већ дубље, дубље малко.

Не шалте с' од ње правит'
Играчку каквих влада!
Колајна светог Саве
Са неба само пада.

Колајна ј' других доста,
И нека, нек се сјаје, —
Колајну светог Саве
Дух његов само даје.

Стармали.

Обраћамо пажњу наших драгих поштованих читалаца на најглавнији чланак у овом броју који се налази на 7-мој страни, а наслов му је „Позив на предплату.“

Шетња по Новом Саду.

СХVI.

Врло је рђаво радила наша варошка власт, што је попис становништва дала правити *усред зиме*, па нам је варош проглашена за „затворену“, те сад плаћамо потрошарину на сваки пар пилића, јагањаца и мачака, што се кроз варошке капије унесу. Много би боље било, да је попис сада усред лета прављен, јер сад неби нашли да Нови Сад има преко 20.000 душа (који је број нуждан па да се варош прогласи за „затворену“), јер прво и прво сада су *ђаци и професори* (особито неки са мађарске гимназије) *распуштени*, те се поразилазили из наше вароши; осим тога многи нежни мужеви отпратише своје *миле женице у улице*; *чиновници*, који су *дефраудирали касе*, такође се не броје више у новосадске грађане; неки *уредници* сваки час су у Карловцима и у Пешти, те их пописна комисија тако исто неби нашла код куће; многе су се *госпођице* међутим удале и одведе на страну и т. д. све је то учинило, да је број новосадских становника много мањи од 20.000, те као што сам изволео рећи, да је попис *сада* прављен место усред зиме, кад мора сваки да седи код куће у топлој соби, те од дуга времена да *броји новце и сече купоне*, били би лепо поштеђени од упоређења наше вароши са Пештом, Дебрецином, Папом и другим светским варошима, и не би нам натоварили на леђа потрошарину.

Но можда су наша варошка господа одређујући време, кад ће се попис становништва правити, имали на уму општи физички закон, да *хладноћа стеже*, те су мислила, да ће и број варошких становника бити *у зиму мањи*. Оно истина ми се у зиму сви згрчимо

од хладноће и *мањи* смо, али то ништа не смета министру финансије да од нас прима потрошарину и порез, а друго онај физички закон смањивања не важи ни мало за порез и за друге дације, јер ове не може ни највећа зима да *смањи*, премда морамо и то признати, да *на северном полу*, где је највећа хладноћа, *нема никакве шорције*, и да северни медведи не плаћају никакав „ајнкоменштајер“, нити конзум на каву и теј (који би њима били тако нужни) а ни на карте ни иначе на документе какве не плаћају никакве штемпларине. С тога се ваљда ђуди тако и заузимају да дођу на северни пол, те шиљу тамо разне експедиције, које се прославе тиме, што им лађа пропадне у оним сантама леда, које су они изнашли и високозвучним именима крстили.

(Сад умољавам штоване читаоце да се мало претрпе, па ђу онда наставити, јер баш овај час дође „верглаш“ те ми тако ларма око ушију, да ништа не чујем шта пишем.)

. . . Сад кад сам ово доведе за „Стармалог“ написао чисто ми се учинило да пишем надгробно слово, тако је шаљиво, ал' ми уједно пада на памет и то, да у надгробном слову ваља на послетку да дођу речи од *утехе* рањеним срцима својте и свију оних, којих се жалост дотична тиче. Па тако ђу и ја према том реторском пропису да покушам поштоване слушаоце и све оне, којих се новоуведена потрошарина тиче, да утешим. Говорници нас у надгробном слову обично теше тиме, што нас уверавају, да ћемо *на другом свету* с покојником се опет састати и да на оном свету нема жалости и несреће, као на овој земаљској „јудоли плачевној“. С тога и ја вас, штовани читаатељи, умољавам да не тужите тако због потрошарине, јер кад умремо отићи ћемо у бољи свет, где

ПОДЛИСТАК.

Изгубљен Миндунг.

(Истинити догађај из солдачког живота Гавре Бачванина канонера.)

Немогу пропустити, а да не рекнем јошт коју из милог ми живота канонирског, и као што ће вам свима познато бити да сам код градског топништва у О. у шаржи капларској служио, имао сам у такозваној мојој соби и у мом цугу, једнога момка по имену Гавра родом из Ст. у Бачкој.

Једном седим ја и премишљам какову ђу заповест да издам; мислио сам баш онако што горопадно наредити, јер баш тај дан добисмо од некуд нека 3 регрута, ђифте, па да их таки с почетка упознам са солдачким животом, наредим да исти имају авлију почистити.

Ваш када сам ову заповест издао, али ево ти предам гореречени Гавра, пружи ми неко писмо и рече:

— Бите их гехорсамет, Господин каплар, да ми узамите 5. кр. да пошаљем писмо ово кући.

Љубопитство некаде ми мира и запитам Гавру, коме? и шта пише?

— Ето па читајте.

Отворим писмо и стадо читати следеће.

„Писано писмо 18.-ге год. и 15 марта баш у понеде,

оник. — Прво поздрављам Лалу и Даду, и нека ми нишу шта ради онај Чилаш и Мрков што смо их у Кули на вашару купили, понда поздрављам моју сестру Јуцу а шта ради она крава што смо је лане терали на вашар, понда јед се опрасила она црна крмача што је лане појела 2 пакле машине, а како оне овце што смо их наменили за сватове, кад кући дођем, — јел јошт наш кума Штева биров, — а онај Белов од Ча Симине веле, што сам га укро са салаша, шта ради, понда како сви моји познати живу пишем и поздрављам све који само за моје здравље упитају.

Мили Мој Лало и слатка Дадо, ако волете мене ваше дете а ви гледајте штаћете, јуче ми се догоди невоља, еј! и да бог да срећно прођем, јуче кад смо са екзерцира кући долазили, треву ми се малер и изгубим од једног тона проклети „Миндунг“ — па сад ако неплатим шта кошта, послаћеду ме на три месеца у гарнизон-арест — Зато: смиљујте се на мене вашег јединца и пошљите ми 50. сребра да исплатим што сам изгубио — и да се сачувам од велике невоље која ми се на главу попела.

Сотим јесам ваш Син

Гавра с. р.
канонир.“

Видих шта пише, и познавајући Гавру, знао сам да је намерио да на лукави начин од својих родитеља искамчи новаца, и зато рекох му да немам ни по феника.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

нема никакве дације ни порције; о потрошарини на каву, теј и петролеум ни спомена нема; пилићи све печени сами лете у уста, нити ће се на пирошкој капији за њих конзум платити морати; наше госпође играће у царству небесном „фрише фире“ на картама од којих тиквена седмица није оним црним штемплом као мртвачком главом укаљана; у рајском врту састаћемо се опет са нашим милим покојницима и покојницама (десетицама и петицама), што смо их на овом свету на „фарблу“ изгубили; свети Петар дочекаће нас на рајским вратима са оним великим кључевима, али нам неће њима, као онај професор ђацима, зубе избијати, него рајска врата отворати; на оном свету уопште ће нам и без обзира на „конзумштајер“ боље бити: тамо нећемо морати читати „Sriemskog Hrvata“, који усред 12 манастира српских излази и опет доказује, да у Срему нема Срба; тамо нећемо морати кварити стомака са Маријацелским кашлицама за стомак; онде се нећемо бојати ни бесних вашака ни футошких жандара; у царству небесном не ће бити вексле ни уговора са Бонтуом, шта више неће бити ни министара (јер за њих је друго место спрењено); тамо ће сваки од нас бити леп и прав, те неће ни сам Абердар морати мидера носити и т. д.

И тако плачевно собраније, што ове редове читајте, буди уверено, да ћемо на оном свету утехе наћи за свако зло овога земног света, а радост и весеље биће у толико веће, што нећемо морати сваке четврти годишње понављати претплату на „Стармали“, као на пр. што и сад на жалост морамо, *јер ово је последњи број листа за ову четврт године!*

Аб.

те му тако ни искати пет крајцара позајмити немогу. — Е пак кад немате, Господин каплар, а ја ћу га послати онако босоног, на нек плате код куће дупло! — рече Гавра, хапт ахт, салутира, и удали се.

Не прође после овога неки 5 дана, а ја баш држим школу са мојим момцима, кад ал ево ти компани-инспекције, приђе ми, салутира и рече:

— Мелде их гехорсамет, Г. каплар, да је дош'о Гаврин отац ено га напољу и моли да пустите Гавру да се с њим поразговара.

— Еј! наопако и у зао час рече Гавра, приђе ми ближе и рече шапућући:

— Молим Вас, Г. каплар, Лала мора да је дошо због оног миндунга, реците му нека дође после подне и онда може диванити самном, а сада није слободно.

Шта знадох чинити, видим да је долијао, запо ведим инспекцијону, да каже Гаврином отцу, да после подне дође, јер Гавра је сада у школи.

Школу сам држао по пропису до 11 сахата, и онда распустих све момке да иду ручати, а Гавру узем предасе:

— Па шта си наумио, несретни сине? ако те отац у лажи ухвати

— Е! та то Вас је брига, фала вам само кад га нисте одма унутра пустили а сада ја већ знам шта ваља радити, платиће Лала миндунг двоеструко.

Из школе.

Учитељ. (Оптро) ко је сазидео намастир Јасак?

Неки ђаци (уплашише се на то питање, јер су чули за убиство, које је учинио Јасачки калуђер Петар, — па рекоше) Молим, господине, ја нисам.

Учитељ (смешећи се) Знаш ја да ви нисте, — али ја питам, зна ли који од вас, ко је сазидео манастир Јазак.

Један повећи ђак. Господине ја знам. Сазидео га је турски цар.

Учитељ. А ди то стоји?

Исти ђак. То стоји у народним песмама. Тамо пише: „Цар Сулејман Јасак учинио“.

Учитељ. Погрешно си схватио. Турски цареви нису сазидали ни један српски манастир дакле ни Јасак. (За себе) Али, да у њему веје дух „Турског Народа“, то морам и сам признати.

Drei Monate a dato

добиваће „Стармалог“ an die Ordre seine eigene сваки онај честити и поштени грађанин, без разлике лепоте, нарави, узраста и пола, који издавачу пошље државну обвезницу, која се зове *форингача*.

Тиса-Есларски крвави догађај!

Ко жели да не падне на њега сумња да је он одвео и сакрио Естиру Шољмошијеву, нека се претплати на „Стармалог“ коме настаје сад нова четврт, јер познато је, да Чивуги „Стармалог“ не читају, а само се на Чивуге може сумњати да су оно грозно дело учинили. Цена „Стармалом“ 1 фор. а. вр.

— Како? шта мислиш чинити? па јошт ако чује Г. капетан.

— Хоп! паметан сам ја толико, несме то ни фајерверкер чути а не капетан, него идем мало шустеру, имам код њега мало посла.

— Иди, ђаволе, реко му, само гледај шта ћеш кад ти отац дође, чувај се, јер је дункли већ и онако од 3 дана празан.

Па шта уради Гавра?!

Знам да ће се и онај што буде ово чито, а богме и они који буду слушали чудити досетки и оптроумију Гаврином, а тешко богме да га и „Стармали“ неће својим одличјем „Замерите“ због његовог мајсторлука декорирати. И зато чујте!

Док смо ја и моји други момци ручали, дотле је Гавра своју ствар са компани-шустером удешавао и напоследку овако удесио.

Компани-шустер, који уједно и фејерверкеров пуцер бијаше, имао је фајерверкерову блузу и сабљу, те тако закључише, да он ово на се узме и када Гаврин Лала дође, да га Гавра пред шустера изведе.

Тако и би! Када је Лала дошао, пољуби свог милог сина Гавру и рече:

— А тако ти бога, синко! какова те невоља снађе.

У Ш Т И П Ц И.

☐ Покојни Ђ. С. страшно се једио, кад је ко певао познату песму: „Промисли се на ти!“ — „То је луда песма — говорио је он — а што ћу да се промислим? Шта се ту имам ваздан да промишљам! Узећу па ћу пити!“

☐ У Нови Сад приспела је менаџерија, те читамо на плакатима, да се ту могу видети тигрови, леопарди, хијене и т. д. — А да није та менаџерија дошла из Тиса-Еслара?

☉ Новосадска политична општина вотирала је ономаде у својој главној скупштини 400 фор. на свечан дочек пештанских гостију. У идућој седници ваљда ће доћи на ред пострадали Вршчани.

× Ако ико — ко је неспособан — заслужује, да га метнемо у „Стармали“, то је заиста ова неспособна врућина. Но она ће се бар тамо у децембру поправити, а многи неспособни људи никад ни довека!

* Имамо да јавимо радосну вест, да се у Н. сад мање игра „фрише фире“, него што је зимус био случај. (Неке песимисте тврде да је то с тога, што су се госпе разишле по илицама.)

+ Једном болеснику препоручили су доктори, да пије само топла шифа, као теј, каву и вино и пиво у новосадској читаоничкој башти.

шта је то „Миндунг“ и какова је то проклета ствар да си је могло изгубити.

— Хо мај, Лало, та како да је не изгубим, кад је то ствар, која је округла, велика и шуља, висила ми о врату, па кад смо у лауфшриту кући долазили, откине се кајиш и ја је изгубим.

— Е! кад није другчије, а сно води ме код Господина капетана, па да се намиримо.

— Охо! бабо и у зао час, а како би ишо код Господина капетана, — зло и наопако, не сме ти Г. Капетан о том ништа знати, јер да он зна ја би већ давно, са оне стране браве био, него ајде ти код господина фајерверкера, па га лепо моли да се намиримо.

Лала, ко и сваки други поштењ човек, који солдат био није, и о миндунгу свога века ништа чуо није, шта знаде чинити, већ хајд за Гавром к реченом фајерверкеру, односно к нашем познатом шустеру.

Када су дошли пред Г. фајерверкера, Гавра салутира а Лала рече „добар дан Господине.“ Шустер се баца у позитуру, као да компани рапорт држи, и продере се на Гавру.

— Но! дакле ти мислиш да ћу те ја чекати да платиш за онај миндунг што си га изгубио, ако ми до сутра новце не донесеш ја ћу те затворити, и Господину капетану јавити.

Поплашен Лала на ове речи фајерверкера, само да ствар што брже сврше, запитаће:

— Молим Вас Господине, ја сам његов отац и дош'о сам да платим; шта ће коштати?

? Један учитељ задаје деци ову рачунску задаћу: „Ономад у уторак посвећен је један владика а за тим у четвртак други, дакле за три дана два владике — колико ћемо онда имати владика за годину дана?“

* Сад опет читамо, да је у манастиру Месићу калуђер Исидор Манџуља заклао *ножем* другог калуђера старца од 70 година. Тако је то, кад су нам се у манастире слегли свакојаки; а Исидор, кад је већ мислио *ножем* оперирати, требао је бити какав турски *берберин*.

☉ Даклем је полиција наша имала снаге и вештине, да човека са црквене славе дотера у полицију и затвори — а молићемо колико оно има година како је пок. Даша Дерра убијен у *по дана* на променади, па му *убију још незнабоше*? (Ту би требало показати снагу и вештину!) Аб.

Енглеска флота у Египту!

Опште је мњење, да се енглеска флота с тога дигла да плови у Египат, што је рада да вози онамо чланове енглеског библијског друштва, које полази у Египат да купи претплату на „Стармалог“, јер му баш сада почиње нова годишња четврт, која стаје само 1 фор. египатске вредности.

— Та да! рече фајерверкер, сад једва дођосте, а ја већ чекам у заборав и малте нисам страд'о, због вашег сина, забашурујући да се не дозна.

— Фала вама на доброту, ја ћу вама зато лепу јабуку већ . . . рече Лала — реците ми само шта сам дужан.

— За миндунг сте дужни 50 фор. — мени шта оћете досад сам чинио, јер да мене не би давно би вам син већ у ладу седио.

Извади ти добри Лала педесетачку, па пу за миндунг, а извади још и једну петицу и да Господину за учињену љубав, напослетку извади још једну десетицу и груну је Гаври, да би се мало опоравио; опрости се са својим јединцом и оде кући, да не дангуби.

Збогом! Лало рече Гавра, а другом руком уватио шустера за јаку, дај море новце амо, да се мало проћеретамо и када му је шустер банке избројао приђе ми и рече:

Мелде их гехорсамет Господин каплар:

Финфе, цене финфциг

јесу финфундзехциг,

да је Лала наметнији био

не би петнајст преплатио.

* * *
Ово није зато прибележено, да би се и други синови угледали на Гавру, па се извештили у варању својих добрих родитеља, — већ је прибележено за то, да се добре Лале узму у памет, па да неверују баш тако лако, кад им син изгуби миндунг, или друго какво девето чудо.

Бранко Д. вић.

П у с л и ц е.

Гито, убица Гирфилдов, певао је кад су га довели на губилиште, и радовао се што полази богу. (Само не знамо да ли се и бог радује оваким гостима.)

Последња скупштина београдска, ма да није стајала на најуставнијим ногама, ипак је имала и неке лепе стране; н. пр. у мал' што није повисила ону уду помоћ народном позоришту)

Ових дана послато је са обале реке Нила неколико акова крокодилских суза разним уредништвима немачких новина, да њима ожалели они смрт дичног јунака Скобељева.

Владика Темшварски, кад је ступио у монашки чин, желио је да се не мора одрећи свога дојакосњег имена. и није га се одрекао. Ми смо веома наклоњени, да то на добро тумачимо, — јер сваком човеку треба своје старо добро име. (Место имена можда се он одрекао презимена, — то је још боље, јер презиме владикама и тако не треба.)

Кад је препод. отац Петар Николић учинио оно убиство, не знамо јели закопчао мантију, да му неби пренула цевина крв на појас, — јер црвен појас не доликује онима, који убијају.

Вршачка репрезентација уделила је Вршачким страдалницима 500 фор. — али само да не чују Сегединци, који би јој могли замерити, што је њима истом такм приликом дала само 2000 фор.

Какву муку мора да трпи српски министар и врли филолог, кад види у српској скупштини дифтонге (двогласнике), а не сме да каже: Неподобајет, по основном закону српског језика! — Већ још мора да му се то допада.

Пре него што ће се полагати испити зрелости, препоручивао је у мађарским новинама неки фабричар своје хектографе, за употребе при писменом испиту. Не знам ја је ли се он шалио ил није, ал српским гимназистама није смео то ви у шали да препоручи.

Нов закон о слободи штампе у Србији.

Познато је да је скупштина усвојила нов закон о слободи штампе у Србији. Ми по журналистичкој дужности доносимо овде укратко суштину тога закона ради употребе најим штованим читаоцима:

- §. 1. Претплатите се на „Стармали!“
- §. 2. Претплатите се на „Стармали“.
- §. 3. до последњег: „Претплатите се на „Стармали!“

Цена 1фор а. вр.

Чупави чланци.

X.

Чујте молим вас, — ако вас не мрзи — шта ми се догодило.

Седећи у кафани поред црне кафе (и поред толиких других послова) претрчао сам летимице — а мало је рећи — једно педесет разних политичних и неполитичних листова; на једаред ми се нешто смучи, — да ли од црне кафе или од чега другог, то не знам, само знам да сам скочио као опарен и отишао у оближњу шуму, у којој је било још много више листова, али тако свежих, тако пријатних, тако природних и неживућких, да сам у себи помислио: „О, уредниче ових красних листова! покажи ми се, да те пољубим у руку!“

Што сам год дубље ишао у шуму, све ми је срце пуније бивало, — а кад сам се враћао кући, оно се у тој истој мери празнило.

На крају шуме опазим једног шћућуреног седог старца, који је имао тако дугачку браду. да сам морао запети за њу.

— Ко си ти, незнана делио! запитам га оштро као бријач, не би ли се можда уплашио, па ми уклонио браду с пута.

— Мани ме, — ја сам пророк.

— Ха, кад си ти пророк, баш онда нећу да те манем. А какве су ти те велике наочари, у којима имаш само једно стакло, а од другог си, ваљда, направил баби својој цвикер?

— Та то су — вели — моје пророчанске наочари.

И старац ми све искрено приповеди, како је једаред наишао где анђео и ђаво мегдан деле, он помогне анђелу и овај му за то даде пророчанске наочари, кроз које ће видети у ближу будућност. Али чим се анђео удали, а ђаво се врати, да начини комедију и јукс, па ману репом и изби му из наочари једно стакло.

— Па какав си ми ти онда пророк са једним стаклом! — усудим се ја приметити.

— Ето какав сам! Ја догледам у будућност, али само у полак. То и јесте оно што ме једи, па не смем људима ништа ни да говорим.

Реч по реч и старац ми наприча толико ствари, којима би могао напунити 10 чупавих чланка.

— Знао сам ја — вељаше старац — да ће у Сомбору бити туче; али сам мислио да ће то бити у каквом бирцузу, ни на крај памети, да ће нам туче с неба пасти.

Знао сам ја да ће један митрополит страдати и то баш од саме владе, али нисам мислио да ће то у Београду бити.

Знао сам ја да Тиса неће на сабору ништа одговорити у ствари повреде народне автономije, али да га нико неће ни питати, то нисам знао.

Знао сам ја унапред да једна читаоница неће држати „Стармали“, али да ће то бити баш Панчевачка, то нисам знао (јер ми је ђаво избио друго стакло)

Знао сам ја да ће јевропске силе ограничити окупацију на извештан термин, али да ће се то типати Турске окупације у Египту, — то нисам знао.

Знао сам ја да ће се у Вршцу под некима срушити мост; али да ће се то десити под мирним и поштеним људима и под невином децом, то нисам знао.

Старчево вајкање отегло се тако јако, како да му је неко осекао крај. Кад ми се досадило слушати, ја се окренем на одем. (Чуо сам како старац за мном виче: Ја сам знао и то да ћеш ти овуда проћи, само нисам знао да ћеш тако брзо отићи.)

Идући својим путем премишљао сам о анђелу и ђаволу; и дошао сам до тог резултата, да анђео, кад није имао лепших наочара, није требао ни те поклањати, а ђаво, ма да је као обешенак преисподњи хтео само комедију да направи, овом је приликом старцу још добро учинио, што му је оно друго стакло из наочари избио. — Ако се кад опет састанем са старцем баш љу га питати шта види у даљој будућности.

Опомена мојој браћи.

Дижем бокал црна вина,
И у спокој душе пијем
Скобељеву, кој' је умр'о
У свом добу најједријем.

Он је умр'о, — ви'те браћо,
И поучте с' том пригодом:
Није добро, није здраво
Наздрављати чистом водом.

Аца

† Чика Тоша.

При погребу чика Тоше у Уздину, пратио га је и злогласни солгабирив Васику Стојановић. Услед те „почасти“, чика Тоша чим су га у раку спустили *преврнуо се у гробу*.

* * *

Него цела истина, људи који су гледали при том погребу Васику Стојановића приповедају да је над гробом чика Тоше збиља *пролевао сузе — али крокодилске*.

* * *

Пов. чика Тоша још у доба кад је био „gut Freund“ са Васином Стојановићем крстио му децу по томе били су кумови. Српска нека прича вели да је неко своме куму рекао немој ти куме мене бранити, ал чика Тоша да је знао да ће га Васику Стојановић пратити рекао би му био: *немој ти куме мене пратити*,

* * *

Лане пре избора Политовог, питао је Тиса вел. жупана Хертелендију да ли он може јамчити да ће свалити Полита у Уздину. Хертелендија позове Васику и пита га може ли он јамчити да ће свалити Полита јер то пита министар Тиса. На то Васику рече: одговори ти Њих. Евцеленцији да ја јамчим *мојом главом* да ће Полит у Уздину пасти. Но пошто је Полит био изабран, то услед

носа што су га добили од Тисе, заболела је јако глава и Хертелендију и Васику. Сад чим је Васику чуо да је чика Тоша умро, одмах је телеграфисао Хертелендији: умро чика Тоша, *неће нас више глава заболети*. (Ваљда није баш ни тако.)

У једном извештају „Заставе“ о чика Тоши, учини ђаволски слагач погрешку на мете место чика Тоша, чика Тома. Сирома чика Тоша много је имао да страда због те штампарске погрешке, јер при чаши вина задркиваше га да се он изврнуо у *неверног Тому*. Сад при даћи у Уздину један шаливчина дубоко узданувши рећи ће: имала је право „Застава“ што га је назвала Томом: умре. па нас наједаред *изневери*, а ми сви постадосмо неверни Томе, јер сви неможемо још да верујемо да нам је наш чика Тоша умро.

! Важно за мужеве, који шиљу жене у илице!

Да би се утешили због одласка миле женице своје и да им не би било дуго време док оне не дођу исцељене натраг, најбоље је да се дотле баве читањем „Стармалог“, који их међутим много јефтиније стаје, него што би оне коштале да су код куће. Цена 1 фор. а. вр.

Српски језик у Будапешти.

Пре неки дан бејаш у Будапешти и пролазећи кроз више улица, обрадовах се, када видех, како трговци ондашњи али не Срби респектују своје српске суграђане и српске муштерије, те имају на изложима и на фирмама уз мађарско-немачки текст још и *српски текст* у препоруку роби својој. Радост ме тим већа обузе, што у две улице нађох седам фирма са српском објавом, више зацело, него, што се у Н. Саду и Београду у 2 улице наћи може. — Но кад ближе приђох и читати стадох, онда ми се тек расветли пред очима, јер назрех једино чивуцку *шикулацију* и ништ више. А што ће се Вуку Караџићу кости у гробу преметати; — што ће Давичић, Јован Живановић, Јован Бошковић, Стојан Новаковић, Сандић и други наши *филолози* главе дупати, док пронађу овог новог ковача српског језика, — то је њима девета брига! —

Место дугачке пропратнице, ево нека факта говоре, за која подпуно одговарам и за сваки потез јамчим:
Сентомаш 10. 1882

I.

Dickmann R. (Waitzner Boulevard).

Фабрично стоваринте сваке сорте сатова за пролавање и опраопјане унајпувереном гарамписм.

II.

Schulhof Adolph (Ecke Königsgasse & Karlsring.)

Фабрика мчких и женских Овућа.

III.

David Bleier (Marokanergasse).

Стовариште. Пред бедог еснана Краватни и Кошуја. —

IV.

Jung & Bleier (Marockanergasse.)

Пантлика кратког Предеснана
Краватна и Кошуја

V.

Hornung F. (Wiener Gasse)

Стовариште за мушког одела за Дену и стракле.

IV.

Jos. Fischmann (Ecke Karlsring).

Стовариште котовн мушки одјеле на новим фасоном препорочито да се у 12 сади котовисе*)

*) При м е д б а. Хтео је да каже, да се код њега мушке хаљине по најновијем фасону за 12 часова зготовити могу!

Београдско министарство пало!!!

Пало је т. ј. на ту идеју, да званичним *Указом* обзнани свуда по земљи, да идућим бројем „Стармалог“ наступа нова четврт за претплату, која износи 1 ф. а. вр. на читава три месеца. Либералци, радикалци и социјалисте неће моћи у овом питању бити у *обозицији*, јер је непобитна истина, да „Стармали“ идућим бројем заиста у нову четврт своју улази.

Из горућег времена.

Од како је света, може с' рећи,
Бивало је увек питања горећи;
А обично брига та се 'вако стреса:
„Кад питање горе, — ког ће мо им беса!“
Ал питања сад су догорела брале, —
Сад би реко да се одговори. . .

— Г. г. професори српске новосадске гимназије: А. Сандић, М. Јовановић, М. Ђирић, др. Ђ. Дера, Филип Обркнежевић, А. Матић, и Св. Савковић под предвођењем гимназијалног управитеља Васе Пушибрка били су данас у Карловци код Њ. Св. патријарха, да му честитају на добивеном ордену. Патријарх их је задржао на обеду и почастио својски. Остала г. г. професори већ су се разишли из места, те с тога нису учествовали у овој депутацији.

„Српско коло“ бр. 25.

Шта је права истина о Естири Шољмошевој.

(По разним новинама)

Нема сумње да је Естиру убио у тој ствари са свим невини чивутски шахтер, и да је она после тога отишла неким својим рођацима у госте, где се бавила до три недеље дана. Мртво тело Естирино, извађено из Тисе, које је познала таки њена мати као своју кћер, није тело Естирино, већ неке друге девојке, која је у томе месту живела, и од срцобоље умрла, од које је Естира давно патила, а то је тело имало на себи Естирине аљине, у којима је Естира кући дошла, и после у госте отишла. Ова лешина која је три месеца у води лежала, без сумње је тек дан пре тога у воду бачена, јер је већ сва трула била, због чега се на њој нису могли видети никакви знаци насиља или озледе; јер оне модрице, које јој се опажају на врату, чине се као да су леберфлеке, али се већ не могу видети. По свој прилици није Естиру нико убио, већ ти имамо посла са самоубиством, што покојница и сама признаје.

Због тога случаја влада у Тиса Еслару велико огорчење; али Хришћани се држе са свим мирно, чега ради управитељ Чивути молбу високој влади, да прогласи у тој околини преки суд.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Анђелић. Бонту. Видело. Гарашанин. Дипломација. Ешпереси. Баковар. Жандари. Зеленаши Искарјоте. Јазачки калуђери. Кортеси. Лакомисленици. Љуљупевци. Младенцисими. Набитртице. Њушкали. Одметници. Порцијаша. Рабагаслије. Сомови. Тесаца. Ћорави послови. Ујмадари. Фришефиринице. Харалампије. Цивилзатори (са топови и бајонети). Чедце. Џеплије. Шурибурци — дакле цела азбука, из које се састоји наша књижевност, позива „Стармалог“ да не положи мандат, да не чини те радости својим драгим противницима.

Сви ти позивају „Стармалог“ да и даље излази (на крај, — како зна). — Само оних неколико стотина верних претплатника достојанствено ћуте, — јер су тако већ научени, да четир пута на годину добију од „Стармалог“ лимун са позивом на претплату.

Ми тај стари обичај нећемо кварити, у толико мање што *лимун* спада некако у наш програм (т. ј. не толико *лимун* (који се лако испеди) већ *нада* (која треба до века да живи).

Позивамо дакле Аду, Београд, Вуковар, Гардиновце, Дероње, Бишшу, Ердвик, Жарково и т. д. то јест целу азбуку, из које се састоји географија српске пробуђености, отреситости, захвалности и истрајности позивамо их да се претплате на „Стармали“, (коме нема равна на целом глобусу поносне аустро-угарске монархије, — нити му има ту равна ни боља ни гора хумористична *српска* листа.)

„Стармали“ је веран своме дојакошњем програму, зато му и цена остаје *стара* и *мала*. (А публика већ може мало и одступити од свога програма, т. ј. може *прирасти* и *нова* и *већа*.)

Претплата је за *по* године 2 фр. — за *Србију* и др. земље 5 динара.

На четврт године 1 фр. — односно 2 1/2 динара.

Претплата се шаље на накладу у Н. Сад, — и то најбоље поштанском упутницом, — и то молимо што пре да би знали у колико нам егземплара ваља штампати лист.

Родољубиви скупитељи су још сада потребан мост између накладе и публике, — молимо их, да се не даду заљуљати од таласа немарности. Сваком вредном скупитељу уз наше признање, дајемо врло радо 10 процената од скупљена новца.

Уредништво и наклада „СТАРМАЛОГ.“

НОВА КЊИГА.

ОЦЕВИ И ДЕЦА

роман Ивана С. Тургенјева

с руског превео

ВЛАДАН АРСЕНИЈЕВИЋ

(Друго издање).

Цена 1 фор, а ко више истих поручи, добија огроман књижарски рабат. Наручбине ваља упућивати накладној Штампарии А. Пајевића у Н. Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме дванајстом броју за 1882. ове чланке: 1. Охохо! песма (са сликом) од чика Јове. 2. Милостиво псето, (приповетка и за децу и за људе.) 3. Који је најбоље урадио? (Са немачког) песма од чика Јове. 4. Смрт и њене гласописне, од браца Мите. 5. Дивно чудо, песма од Д. С. Баљковића. 6. Хвалисави гуска. 7. Како се постаје ловац, песма са сликом). 8. Столарски посао, (са две слике). 9. Али путо беде, песма од Ђорђа Јовановића. 10. Тера баба козлиће. 11. Стари лав. 12. Разнолице. 13. Решења даштања, из бр 10. 14. Чика Јовина пошта. 15. Нове књиге. 16. Позив на претплату.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, Währingerstrasse 9. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампарија А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду

БЕОГРАДСКИ ДНЕВНИК

Лист за трговину и обртност, домаће и стране новости

власник и одговорни уредник

Корнел Јовановић

Београдски Дневник излази сваки дан осим понедељика и дана иза празника а доноси: трговачке извештаје са београдске, смедеревске, пештанске, штајнбрушке и бечке пијаце; курс бечке берзе; најновије политичке вести, наше и стране; београдске и стране новости и т. д. Београдски Дневник не заступа никакву партију, он просто региструје политичке догађаје без икаквих рефлексја и прати ток и кретање наше и суседне трговине.

Београдски Дневник стаје: годишње 12 динара; на по године 6 динара; на четврт 3 динара. Претплату примају све поште у Србији и т. Корнел Јовановић у Београду. — За Аустро-Угарску стаје лист годишње 10 фор. на по године 5 ф. а. вр.

ПОЗИВ.

Потписана штампарија као накнадник најраспрострањенијег српског календара

„ОРЛА“

узима себи слободу учтиво позвати п. н. трговце и обртнике на анонсовање у истоме календару за год. 1883.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну	фор. 24.—
„ $\frac{1}{2}$	„ 12.—
„ $\frac{1}{3}$	„ 9.—
„ $\frac{1}{4}$	„ 6.—
„ $\frac{1}{8}$	„ 4.—
„ $\frac{1}{16}$	„ 2.—

Огласе са страних језика преводимо бесплатно При упису молимо за потпис фирме власника, ради наплате при предаји примерака, као и $\frac{1}{4}$ цене од износа.

„Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, и према томе може се рећи да је ово најкориснија и најјефтинија прилика за свакога, који има што публици да огласи.

Штампарија А. Пајевића

Леп дарак за одраслу женску децу!

СВЕСКА ДРУГА!

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

ОД Ј. М. БУЉА

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Висепски катана. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатеј накнадној штампарији, која ће према већој наручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н.Сауд-

РЕД ШЛОВИДБЕ.

ПОШТ. ЛАЂА
ОД 10.

ДО ДАЂЕ

У ЗЕМУН: сваки дан изузимајући понедељник у 5 сати после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: недељом, средом и петком у 5 сати после подне.

У ТИТЕЛ: недељом и средом у 5 сати п. н.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан изузимајући петком у $\frac{1}{2}$ 11 сати пре подне.

СВЕЗА са САВОМ: недељом и четвртком после 5 сати после подне.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

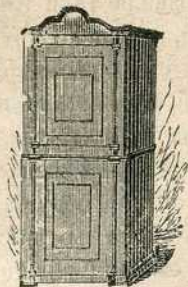
КАСЕ

по најновијој америчанској
системи

сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и од правља госп. Ђорђе Мпличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене 13—35 сазнати.